

TUOTTAJAORGANISAATIOILLA MARKKINAT HALTUUN – LISÄTUOTTOA VIENNISTÄ – TUOVI

HANKKEEN TYÖTIIMI:

- Hankepäällikkö Vikke Schildt (100%)
- TO asiantuntija Taru Antikainen (40%)
- Viljelijäasiantuntija Timo Jaakkola (40%)

avustavat:

- Lakimies Kimmo Tammi
- Maatalousyrittäjälínjan asiantuntijat

Miksi perustaa tuottajaorganisaatio?

- Tuottajien yhteenliittymällä on parempi neuvotteluasema maataloustuotteiden markkinoilla **kilpailulainsäädöksiä rikkomatta**
- Yhteistyö luo suunnitelmallisuutta ja tehokkuutta
- Tuottajaorganisaatio voi neuvotella jäsentensä puolesta sopimuksia tuotannon myymisestä markkinoille
- Kestävyyseräilyraportointi ryhmäsertifikaatin kautta
- Keskitetty tarjonta (poikkeus kilpailulainsäädäntöön)
- Tuotantopanosten ja –tarvikkeiden yhteishankinnat

Kilpailulainsäädännön noudattaminen

- Tilaisuuksissa on noudatettava kilpailulainsäädäntöä, kun paikalla ja/tai linjoilla on kilpailijoiden edustajia
- Minkäänlainen hintasignalointi tai esimerkiksi yritysten/ tilojen strategisten tietojen vaihtaminen ei sallittua toimijoiden kesken

Mikä on sallittua, mikä on kiellettyä ilman tuottajaorganisaatiota?

Sallittuja keskusteluaiheita

- Yleinen edunvalvonta päättäjiin ja viranomaisiin päin
- Maatalous- ja metsäpolitiikka, politiikan kehitystrendit
- Aloitteet, lausunnot, sääntely, sääntelymuutokset
- Markkinatilanteesta voidaan keskustella julkisten tietojen pohjalta
- Ei-sensitiivisten tietojen vaihtaminen

Kiellettyjä keskusteluaiheita

- **Tuotteiden tai palveluiden hinnoittelu ja hinnoitteluun liittyvät tekijät, kuten kate**
- **Hinnanmuutosten ajoittaminen**
- **Kilpailukäyttäytymisen yhdenmukaistaminen**
- Sensitiivisten tietojen, yksittäisten sopimusten sisällöt tai liikesalaisuuksien vaihtaminen

**Tietämättömyys
kilpailuoikeudellisten säännösten
soveltumisesta ei poista menettelyn
lainvastaisuutta, eikä riskiä
merkittävistä seuraamuksista!**

tavoitteet

1. luoda edellytyksiä suomalaisen ruokasektorin elintarvikevientiin
2. lisätä tuottajien ja neuvojen markkinaymmärrystä
3. auttaa perustamaan tuottajaorganisaatioita
4. vauhdittaa olemassa olevien tuottajaorganisaatioiden toimintaa
5. edistää markkinoiden uusien vaatimusten täyttymistä
6. kartoittaa digitaalisia työkaluja varastoseurannan ja laaturaportoinnin tueksi
7. hakea ratkaisuja ruokasektorin ajankohtaisiin laatukysymyksiin ja -haasteisiin.

4 työpakettia

1. Järjestetään markkinakoulutusta sekä verkossa että läsnäolotilaisuuksina
2. Autetaan tuottajaorganisaatioiden perustamisessa sekä avustetaan nykyisiä tuottajaorganisaatioita toiminnan vauhtiin saamisessa
3. Kehitetään toiminnanhallintajärjestelmiä, kuten jäsen- ja asiakashallintajärjestelmät ja varastokirjanpito sekä **edistetään eri sektoreilla laatu- ja kestävyysjärjestelmien käyttöönottoa**
4. Viestintä (kaikki mediat, tapahtumia, monikielisesti, yms.)

19.1.2025

SLC

Tuottajaorganisaatiot tutuksi

Ryhmä (Julkinen) · 84 jäsentä

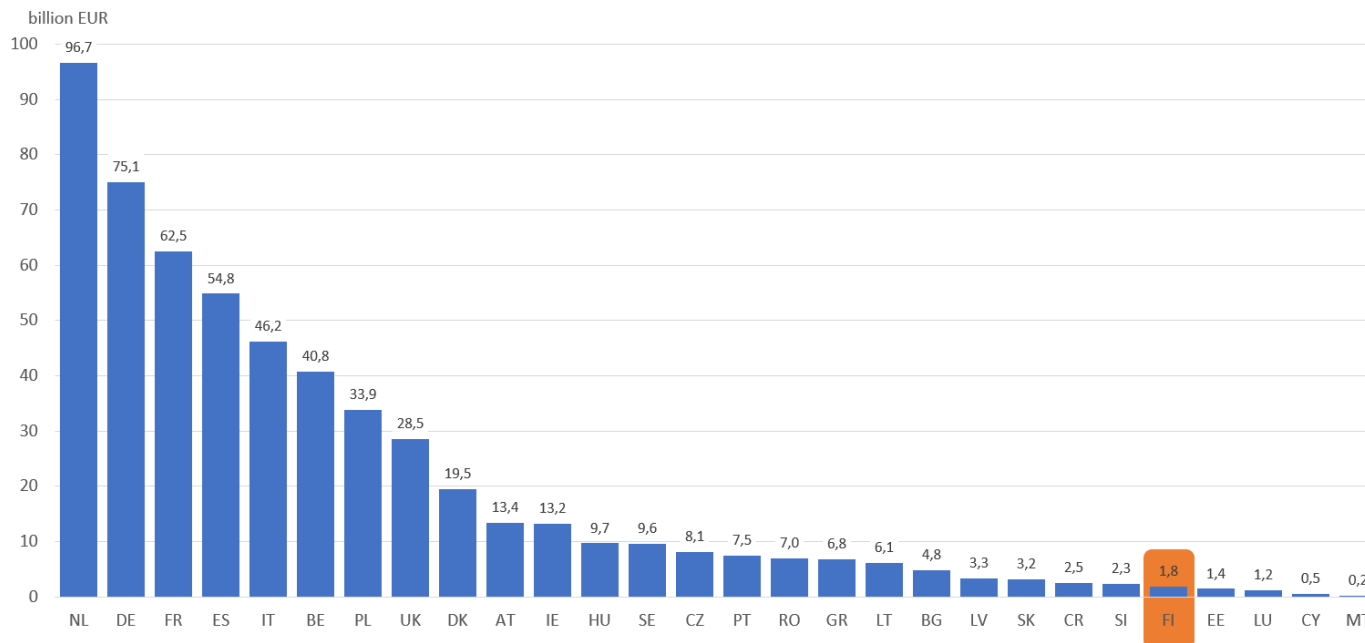
SIGILL[®]
KVALITETSSYSTEM AB

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Tavoite 1 – luoda edellytyksiä suomalaisen ruokasektorin elintarvikevientiin

Elintarvikeviennin arvoa EU jäsenmaittain vuonna 2020*

Lähde: Eurostat. Luvut sisältävät CN01-24. *Iso-Britannia erosi EU:sta tammikuussa 2020, Iso-Britannian luku vuodelta 2019.

Tavoite 2 - lisätä tuottajien ja neuvojen markkinaymmärrystä

Keskeisiä muutoksia Komission ehdotuksessa EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON asetusten (EU) N:o 1308/2013, (EU) 2021/2115 ja (EU) 2021/2116 muuttamisesta viljelijöiden aseman vahvistamiseksi elintarvikeketjussa

- **Sopimusehdot:**

- Maataloustuotteiden toimitukset kirjallisella sopimuksella. (148 artikla Sopimussuhteet maito- ja maitotuotealalla - Kaikki maidon ja maitotuotteiden toimitukset olisi katettava kirjallisella sopimuksella. - Jäsenvaltioiden on perustettava sovittelumekanismi, joka ottaa käsiteltäväkseen tapaukset, joissa ei päästä yhteisymmärrykseen artiklassa tarkoitetun sopimuksen tekemisestä tai tällaisen sopimuksen tarkistamisesta.)

- **Tuottajien yhteenliittymien vahvistaminen:**

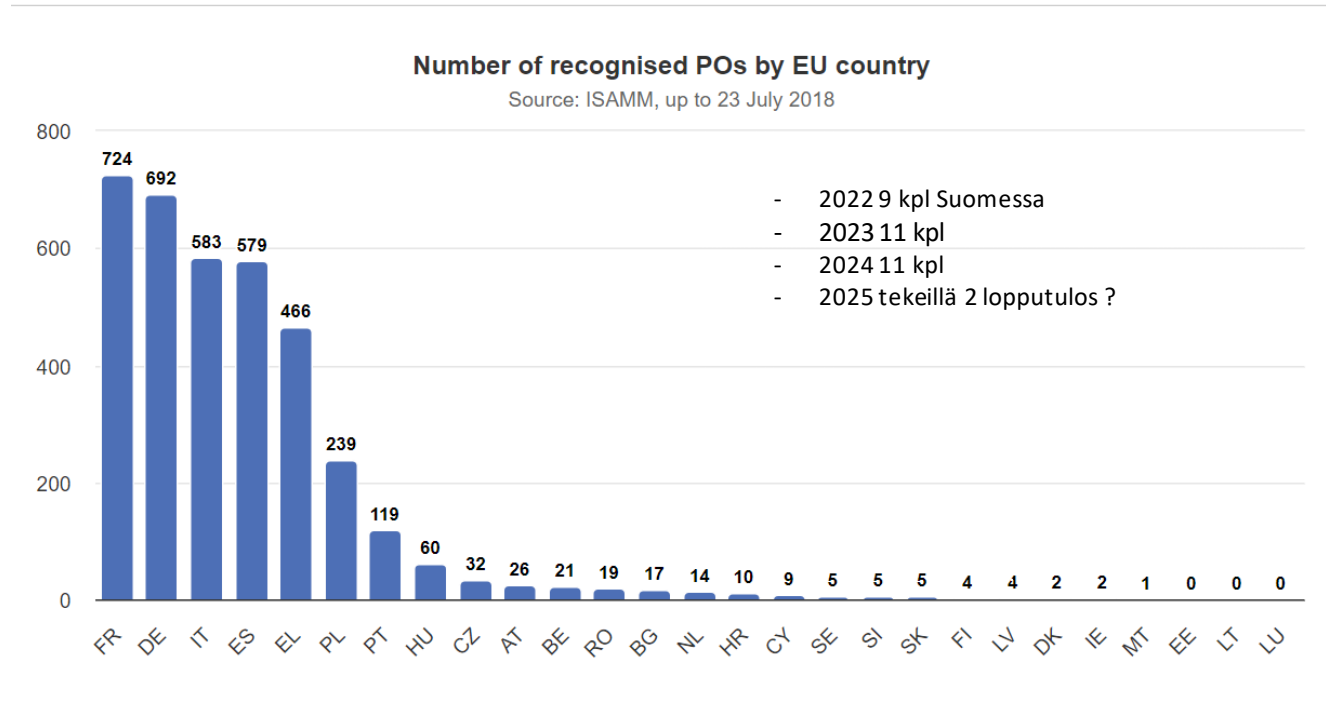
- Sääntöjä yksinkertaistetaan ja niiden neuvotteluvoimaa vahvistetaan.

- **Lyhyet toimitusketjut, reilu ja oikeudenmukainen**

- Kannustetaan lyhyiden toimitusketjujen käyttöön, joissa viljelijät ja kuluttajat ovat suoraan yhteydessä toisiinsa. (a) viljelijän ja kuluttajan välinen suora yhteys tai b) viljelijän ja kuluttajan läheinen yhteys ja maatieteellinen läheisyys)

Tavoite 3 – auttaa perustamaan tuottajaorganisaatioita

Tuottajaorganisaatiot EU:ssa

Hyväksytyt tuottajaorganisaatiot Suomessa

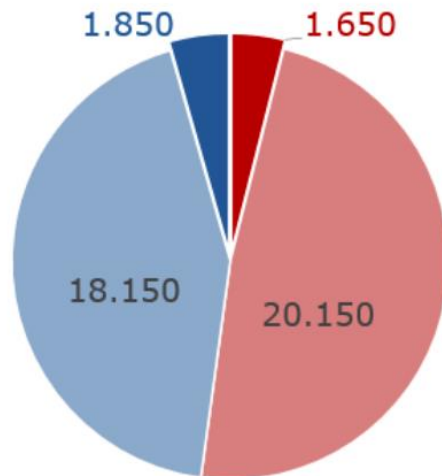

- Andelslaget Närpes Grönsaker (FI005)
- Ålands Trädgårdshall Andelslag (FI006)
- Leppävirran Marja Osuuskunta (FI008)
- Vihannes-Laitila Oy (FI009)
- Lounais-Suomen Lampurit ry (FI010)
- Kieku Oy (FI011)
- **Potwell Oy (FI012)**
- Suomen Lammasosuoskunta (FI013)
- Milkenture Oy (FI014)
- ViljaTavastia osuuskunta (FI015)
- Suomen Vilja-Aitta Oy (FI016)

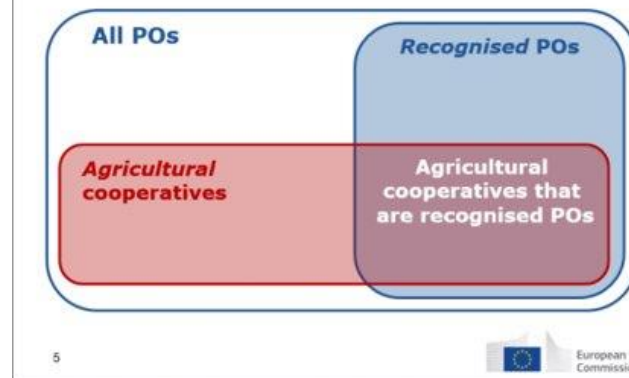
TO / OSK / OY rakenne EU:ssa

Share of recognised POs (incl. coops)

- Recognised ag. cooperatives
- Non-recognised cooperatives
- Non-recognised other POs
- Recognised other POs

Classification of producer organisations

Asetuksen (EU) N:o 1308/2013 muutokset

- **152 artikla Tuottajaorganisaatiot**
 - Tuottajaorganisaatio voisi toimia yhdellä tai useammalla alalla ja luomutuottajaorganisaatio yhdellä tai usealla luomu-alalla. Perustetaan viljelijöiden (farmer) aloitteesta.
 - Myös tuottajaorganisaatio **ilman hyväksyntää mukaan lukien osuuskunta** voisi suunnitella tuotantoa, optimoida tuotantokustannuksia, saattaa markkinoille ja **neuvotella maataloustuotteiden toimitussopimukset jäsentensä puolesta** niiden koko tuotannon tai sen osan osalta. **Edellytys on, että tämä organisaatio täyttää tuottajaorganisaatioita ja sen hyväksyntää koskevat edellytykset.**

Tavoite 4 - vauhdittaa olemassa olevien tuottajaorganisaatioiden toimintaa

Asetuksen (EU) N:o 2021/2115 muutokset

88 Artikla Unionin taloudellinen apu hedelmä- ja vihannesalalla (tuottajaorganisaatiot)

- 7. Kohdan muutos. **Suorista tuista voitaisiin 2025 alkaen siirtää enintään 6 % muiden alojen tuottajaorganisaatioille.** (Muiden kuin hedelmä- ja vihannesalan)
- **MMM kanssa neuvoteltu mm. Peruna- ja lammasektoreiden lisäämisestä tälle listalle.**
- **Vuoden 2024 lopussa saatiin päätös, jonka mukaan uudet tuottajaorganisaatiot perustetaan tullikoodien tarkkuudella eli tuote + käyttötarkoitus. > Samalla tuotteella voi olla jäsen kahdessa eri käyttötarkoituksen tuottajaorganisaatiossa!**

Tavoitteet 5 ja 7

Kestävyys-, vastuullisuus-, laatuasiat

Edistetään tuottajien, verkostojen ja koko elintarvikeketjun maaseutuvarallisuuden kestävää, taloudellista käyttöä ja hoitoa.

Edesautetaan kansainvälisesti tunnettujen vastuullisuus- ja laatu järjestelmien käyttöönottoa.

TARVE TUOTTAJA- ORGANISAATIOILLE

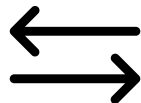
1. Yksin maatalousyrittäjän markkina-asema on heikko
2. Tuotantomäärä pieni > sopimusneuvotteluissa ei valttikortteja
3. Sopimukset asiakkaan määrittelemillä ehdoilla
4. Viljelijöiden markkinaosaaminen vaatimatonta
5. Tuotantoa ei mukauteta markkinoiden kysyntään
6. Tuottajaorganisaatiot > markkinavoiman vahvistaminen yhteistyön avulla

TUOTTAJAORGANISAATION HYÖTYJÄ

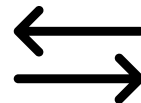
➤ Keskitetty tarjonta (poikkeus kilpailulainsäädäntöön)

1. Keskitetty markkinointi vahvistaa neuvotteluasemaa
2. Isot määrät tarjoavat paremmat sopimusehdot > win-win tilanne
3. Tarjonnan sääntely eli markkinavaikuttaminen > tuotetaan asiakkaiden kysynnän mukaan
4. Vienti tasapainottaa kotimarkkinaa
5. Yhteisostot > tuotantokustannuksien optimoiminen
6. Yhteinen tuotteiden jakelu tai pakkaaminen
7. Kestävyyseraportointi keskitetysti

Tuottajaorganisaatiokaavio

Tuottajaorganisaatio

Markkinatoimijat

- Kauppa
- Teollisuus
- Vientiasiakkaat

- Halu parantaa markkina-asemaa
- Yhteistyökyky
- Tuotanto-osaaminen ja kapasiteetti
- Kyky sietää riskiä
- Mahdollisuus panostaa aikaa ja/tai rahaa

- Neuvottelee sopimukset
- Järjestelee kaupat
- Organisoii kuljetukset
- Pitää kirjaa varastoista
- Seuraa markkinoita
- Viestii jäsenille
- Hyödyntää jäsenten verkostoja ja osaamista

- Useiden viljelijöiden tuotanto yhdellä sopimuksella
- Toimitusvarmuus
- Hinta- ja laaturiskien hallinta
- Markkinoiden tasapainotus

Tuottajaorganisaatio pähkinäkuoressa

- Tuottajien omasta aloitteesta perustama
- > 5 jäsentä tai 500 000 € liikevaihto
- Keskenään sovitut säännöt
- Yhteistoiminta vähintään yhdellä alalla (esim. myynti, markkinointi, varastointi, sopimusneuvottelut, tms.)
- Yhteinen päämäärä (tarjonnan keskittäminen, tuotantokustannusten optimointi, hintojen vakauttaminen, vienti yms.)
- Voi sisältää useamman tuotteen
- Yhdellä tuotteella voi olla jäsen vain yhdessä TO:ssa

TO ja yritysmuodot vertailua

Oy	Osk	Ry
Voiton tavoittelu	Jäsenten elinkeinon tuki	Voi vaihdella (säännöt)
Jäsenen vastuu: Sijoitettu pääoma	Jäsenen vastuu: Osuuspääoma vaihtelee	Jäsenet ei vastuussa ry:n velvoitteista
Yhtiöjärjestys, osakassopimus	Perustamissopimus, säännöt	Säännöt
Byrokratia	Oy:tä kevyempi byrokratia	Raskas, jos toiminta ei pienimuotoista
Kaksinkertainen kirjanpito	Kaksinkertainen kirjanpito	Kaksinkertainen kirjanpito
Tulos jaetaan osinkoina	”Tulosta” voidaan jakaa jo asiakashyvityksinä myynnin osalta	Sääntöjen mukaisesti, yhdenvertaisuus huomioitava

Sitoutuminen on tärkeintä

- EU:n markkinajärjestelyasetuksessa sekä kansallisessa asetuksessa tuottajaorganisaation perustamiselle on annettu selkeät raamit, joiden puitteissa toimintaa voi harjoittaa
- Tuottajien sitoutuminen organisaatioon on avain onnistumiseen
- Jäsenten on ymmärrettävä, että toiminta vaatii pitkäjänteisyyttä ja kärsivällisyyttä, kunnes pysyvät ja toimivat kumppanuussuhteet saadaan luotua niin ostajiin kuin omiin kollegoihin

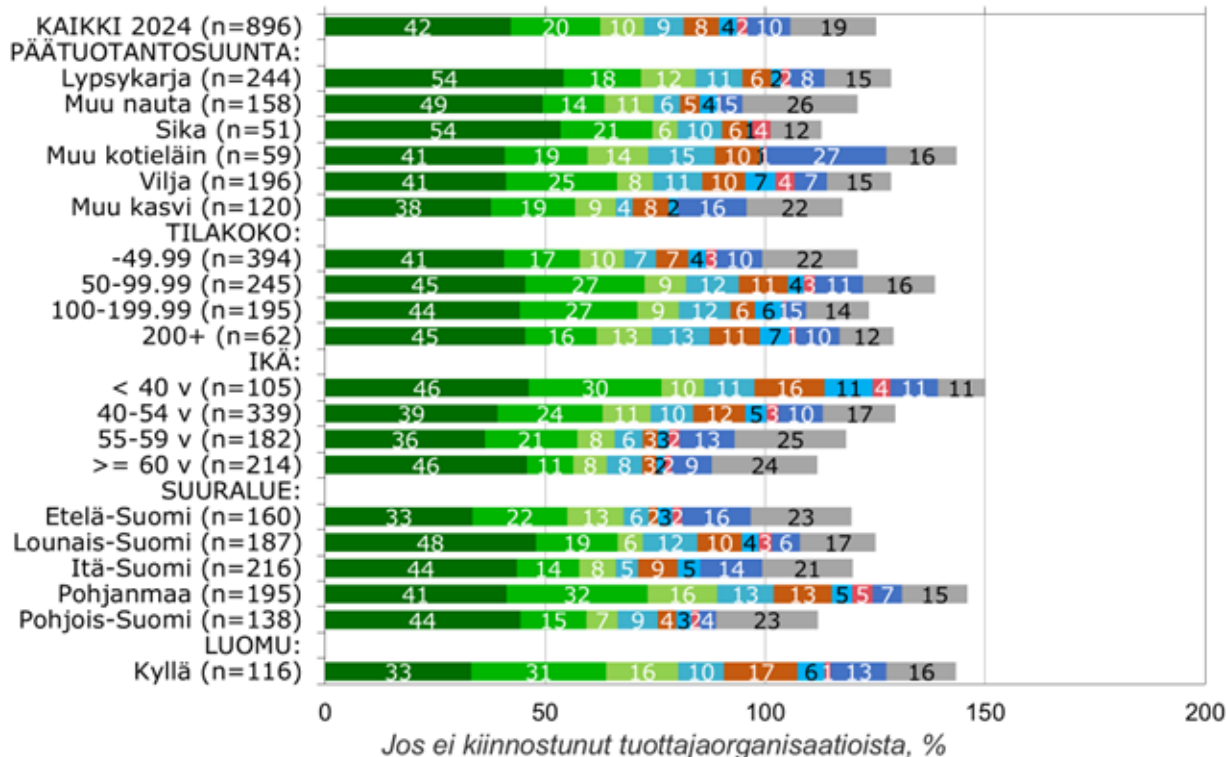
Uutta CAP27 Hedelmä- ja vihannesalan toimintasuunnitelmista

Toimintaohjelman sisältö (ks. tukitoimityypit seuraavassa luvussa)	Toimenpiteiden osuus toimintaohjelman kokonaiskustannuksista	Esimerkki: 1 miljoonan euron kolmivuotinen toimintaohjelma
Ympäristö- ja ilmastotoimenpiteet toimenpidetyypeittäin ryhmiteltyinä	Vähintään 15 %	Vähintään 150 000 euroa (toimintaohjelman keston ajalla)
Kestävien tuotantomenetelmien tutkimus ja kehittäminen	Vähintään 2 %	Vähintään 20 000 euroa
Muut toimenpiteet toimenpidetyypeittäin 1-3, 5-8 ja 10-11 ryhmiteltyinä	Enintään 83 % esittävistä toimintaohjelman kustannuksista	Enintään 830 000 euroa
Toimintaohjelman hallintokustannusten vakiomääräinen kertakorvaus (vapaaehtoinen)	Enintään 2 % vakiomääräinen kertakorvaus	Enintään 20 000 euroa
Kokonaisbudjetti	100 %	1 000 000 euroa

Tuottajaorganisaatioissa askarruttavat asiat 1

Mitkä asiat tuottajaorganisaatioiden markkinayhteistyössä askarruttavat?

- En tunne asiaa tarpeeksi
- Yhteistyön toimivuus
- Suuri byrokratia
- Epäilen että toiminta ei ole tasa-arvoista
- Kustannukset ovat suuria
- Ei ole ollut vetäjää
- Liittyisin jos joku perustaisi
 - Pieni tila
 - Ei ole kiinnostusta
 - Ei näe lisäarvoa/tarvetta
 - Ei tarvetta maidontuotannossa
 - Tuotanto loppumassa
- Muu syy
- En osaa sanoa

Microsoft Excel
Worksheet

TUOVI

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Linkkejä:

mtk.fi/tuotto-hanke

<https://slc.fi/om-slc/projekt/tuotto>

[Hakuopas tuottajaorganisaatioksi –
Ruokavirasto](#)

[Suomen+viimeistelty+CAP-
suunnitelma+2023-2027.pdf \(mmm.fi\)](#)

[Hedelmä- ja vihannesalan
tuottajaorganisaatiot - Maa- ja
metsätalousministeriö \(mmm.fi\)](#)

SLC

Yhteystiedot:

- Hankepäällikkö Vikke Schildt
Puh. 0504653175
sp. vikke.schildt@mtk.fi
- TO-asiantuntija Taru Antikainen
Puh. 0505709035
sp. taru.antikainen@mtk.fi
- Viljelijäasiantuntija Timo Jaakkola
Puh. 0400732145
sp. timo@lanterra.fi

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

SLC

Kiitos

Jos haluaa onnistua,
on yritettävä

